

Staffanstorps
kommun

Staffanstorps kommun

Styrdokument för arbetet med krisberedskap i Staffanstorps kommun 2023-2026

Fastställt i Kommunfullmäktige 2023-xx-xx

Diarienummer 2023-KS-628

Framtaget av: Räddningstjänsten

Staffanstorps
kommun

Innehåll

Innehåll.....	2
1. Beskrivning av styrdokumentets funktion och syfte	3
2. Övergripande mål och inriktning.....	4
3. Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap.....	5
Ansvarsförhållanden inom kommunen.....	6
Arbete med åtgärder utifrån risk och sårbarhetsanalys	6
4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.....	7
Rutiner kring utvärdering efter krishändelse	8
5. Geografiskt områdesansvar.....	8
Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)	8
Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) / Tjänsteman i beredskap (TiB)	9
Kriskommunikation	9
Samverkan med närliggande kommuner	9
Viktigt meddelande till allmänheten – VMA	10
6. Planering avseende krisberedskap.....	11
7. Ekonomi.....	12

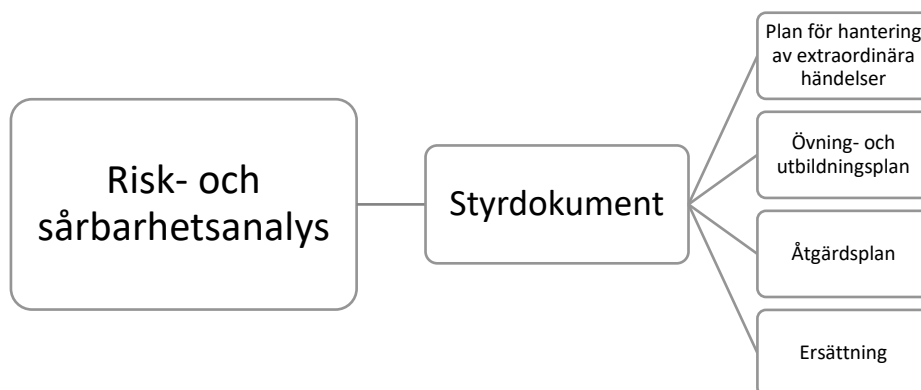

1. Beskrivning av styrdokumentets funktion och syfte

Detta dokument beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för kommunens arbete inom krisberedskap för perioden 2023–2026. Innehållet syftar även till att uppfylla krav enligt Lag (2006:554) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtaganden som beskrivs i Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (SKL 18/03101 MSB 2018–09779) med dess förlängning och justering för 2023 (MSB 2022–15507 SKR 2022/00754).

Styrdokumentet syftar till att omhänderta de åtgärdsbehov som framkommer genom arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen och översätta dessa till de åtgärder som ska genomföras under mandatperioden (se figur 1). Styrdokumentet får därav en paraplyfunktion för de dokument som beskriver krisberedskapsarbetet i kommunen.

Figur 1-Kopplingen mellan RSA och Styrdokument med innehåll

Enligt överenskommelsen mellan SKR och MSB (SKR 2022/00754, MSB 2022–15507 och SKL 18/03101 MSB 2018–09779) ska ett styrdokument innehålla följande:

- Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
- Vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Enligt överenskommelsen ska kommunen även ta fram:

- Ett reglemente för krisledningsnämnden.
- En instruktion för kommundirektören som ska ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- En övnings- och utbildningsplan för mandatperioden
- En plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Staffanstorps
kommun

2. Övergripande mål och inriktning

Dagens samhälle präglas av ett stort och ökande beroende av olika tekniska system och verktyg samt inte minst strömförsörjning och nätverksuppkoppling. Samtidigt finns också beroendena till de mer grundläggande kommunaltekniska funktionerna kvar, som till exempel fungerande system för vatten och avlopp. Staffanstorps kommun är inget undantag och det är viktigt att kommunen arbetar för att på bästa möjliga sätt kunna hantera avbrott i dessa eller andra beroenden.

Staffanstorps kommun har i sin risk- och sårbarhetsanalys identifierat samhällsviktig verksamhet inom kommunens organisation och de kommunala bolagen. Vid kriser och allvarliga störningar är det viktigt att dessa samhällsviktiga verksamheter fortsätter att fungera. För att säkerställa detta behöver kommunen fortsätta att arbeta med målet att bli en robustare organisation genom att minska de sårbarheter som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen. Kommunen behöver också arbeta vidare med att öka förmågan att hantera en inträffad/pågående kris.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen utgör en grund för kommunens kontinuitetsarbete som kommer att fortsätta under mandatperioden. Varje förvaltning har ansvar för sin egen kontinuitetshantering och krisberedskap men Räddningstjänsten finns som en resurs som kan stötta i arbetet. Räddningstjänsten har ansvar för civilberedskapsfrågor i kommunen.

Tillsammans med kommunerna i samarbetet Krissamverkan Sydväst har Staffanstorps kommun sedan flera år tillbaka ett väl fungerande samarbete vad gäller krisberedskap. Ett fortsatt tätt samarbete är viktigt för att kunna utveckla arbetet med krisberedskap i Staffanstorps kommun på ett så bra och effektivt sätt som möjligt.

Under mandatperioden kommer kommunen att fortsätta prioritera att genomföra åtgärder för att stärka kommunens robusthet och samverkan med andra kommuner och aktörer som är viktiga vid en samhällsstörning.

Kommunen kommer inom kort att börja krigsplacera nyckelpersonal som är viktig för kommunens funktion vid höjd beredskap.

Staffanstorps
kommun

3. Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap

Det svenska krishanteringssystemet är uppbyggt kring ansvars-, likhets- och närhetsprincipen vilket innebär:

- att den som har ansvar för en viss verksamhet under normala, fredstida förhållanden, har motsvarande ansvar för verksamheten under en kris eller katastrof,
- att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara den samma såväl under fredstida förhållande som under kris eller katastrof, och
- att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Grundprinciperna innebär att samtliga aktörer i samhället i stort och samtliga aktörer inom Staffanstorps kommun, har ansvar för upprätthållandet av verksamhet inom sitt ansvarsområde, såväl *före* som *under* och *efter* en oönskad händelse som kan föranleda samhällsstörning och/eller kris för organisationen. Varje aktör har att förhålla sig till andra aktörers ansvar parallellt med det egna ansvaret.

Vid en oönskad händelse ansvarar alla berörda aktörer för hanteringen av den eventuella krisen enligt de bestämmelser som gäller respektive aktör. Flera aktörer kan alltså samtidigt inneha ansvar, vilket ställer höga krav på samverkan.

Kommunens krisberedskap ska *före*, *under* och *efter* oönskade händelser genomsyras av samverkan. Syftet med samverkan är att verka för gemensam inriktning, prioritering och samordning för såväl kommunens interna krisberedskap som krisberedskap inom det geografiska området.

Enligt överenskommelsen mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska olika styrande dokument och planer tas fram och beslutas på olika nivåer i kommunen. I Staffanstorps kommun har det beslutats att följande dokument ska beslutas enligt nedan.

Tabell 1 Redogörelse vart olika dokument antas.

Obligatoriska dok	Beslutande i kommunen	Senaste tidpunkt för beslut i kommunen
Styrdokument för arbetet med krisberedskap	Kommunfullmäktige	2023-12-31
Plan för hantering av extraordinära händelser (Krisledningsplan)	Kommunstyrelsen	2023-12-31
Övnings & utb-plan	Kommunstyrelsen	2023-12-31
RSA	Kommunstyrelsen	2023-10-31

Staffanstorps
kommun

Ansvarsförhållanden inom kommunen

I enlighet med grundprinciperna har den aktör som innehar ett visst ansvar under normala förhållanden detta ansvar även vid en oönskad händelse. Detta innebär att den nämnd vars verksamhet drabbas av en oönskad händelse också ansvarar för att hantera den. Ansvaret innebär såväl förebyggande arbete för behandling av en risk eller sårbarhet som hantering av en inträffad oönskad händelse. Ansvaret gäller oavsett om den oönskade händelsen föranleder kris för organisationen eller ej.

En oönskad händelse drabbar ofta flera verksamheter och organisationer. Ansvar för hanteringen av en oönskad händelse, risk eller sårbarhet kan alltså åligga flertalet aktörer eller förvaltningar. Respektive drabbad förvaltning ska så långt som möjligt hantera konsekvenserna av en inträffad oönskad händelse.

I det fall den oönskade händelsen föranlett en kris som är av sådan dignitet att krisen inte kan hanteras på ett tillfredsställande sätt inom ramen för den normala organisationen kan krishanteringen samordnas genom krisledningsstaben. Ansvar för att se till att krisen hanteras kvarstår dock och åligger fortsatt den drabbade nämnden.

Undantag kan dock förekomma vid extraordinär händelse i enlighet med LEH. I det fall extraordinär händelse deklarerats kan krisledningsnämnden överta beslutanderätten från annan nämnd. Beslutanderätt får endast övertas i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den specifika händelsens art och omfattning.

Arbete med åtgärder utifrån risk och sårbarhetsanalys

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har resulterat i ett antal åtgärdsförslag för att öka kommunens robusthet och förmågan att hantera kriser och störningar. De flesta åtgärderna är uppdelade per förvaltning och förvaltningarna kommer att arbeta vidare med genomförandet och implementeringen av åtgärderna under mandatperioden. Förvaltningarna ansvarar själva för arbetet med genomförandet av åtgärderna men kan få stöd av RSA-samordnare som samordnar och följer upp risk- och sårbarhetsarbetet i kommunen.

När det gäller de kommunala bolagen finns det till viss del styrning angående åtaganden kopplat till krisberedskap i bolagens ägardirektiv. Utöver detta har det även för bolagen identifierats ett antal åtgärdsförslag. Arbetet med att genomföra dessa kommer att fortgå under mandatperioden och även arbetet i bolagen samordnas och följs upp av RSA-samordnare.

Implementeringen av kommunens krisledningsplan sker bland annat genom utbildning och övning av krisledningsorganisationen.

4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

I samband med en ny mandatperiod ska kommunerna kartlägga sina sårbarheter och vilka risker som kan komma att drabba de kommunala verksamheterna. Kartläggningen görs i en så kallad risk- och sårbarhetsanalys – RSA – vilken tar sikte på hur väl kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet under kris. Kravet att genomföra en RSA finns i *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (även kallad LEH). Syftet är bland annat att få fram en konkret åtgärdsplan för att reducera uppenbara risker och sårbarheter som finns i kommunens samhällsviktiga verksamheter och utveckla kommunens förmåga att hantera inträffade kriser.

Staffanstorps kommun har tillsammans med grannkommunerna Kävlinge, Burlöv, och Lomma utvecklat en RSA-metod i det digitala verktyget Stratsys. Metoden är baserad på MSB:s riktlinjer och rekommendationer som rör samhällsviktig verksamhet, krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser samt kontinuitetsplanering. Inspiration till metoden har även hämtats ifrån andra vedertagna metoder för att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, som till exempel MVA-metoden, FORSA och Tre steg för ett robustare Malmö.

Stratsys-metoden syftar dels till att generera en fullvärdig RSA-analys som kan sträcka sig över hela mandatperioden (och in i kommande mandatperioder), och dels efter att lägga grunden för ett fungerande kontinuitetsarbete.

Metoden genomförs uteslutande i IT-systemet Stratsys, och genererar en gedigen databas över kommunens åtaganden, beroenden, sårbarheter och åtgärdsbehov. Modellen består av sju steg som följer på varandra, samt ytterligare ett steg som kan göras närsomhelst innan steg 6 (kallat Steg 0):

- Steg 0: Bedömning av verksamhetens krishanteringsförmåga
- Steg 1: Identifiera åtaganden och dess konsekvenser
- Steg 2: Identifiera beroenden och dess konsekvenser
- Steg 3: Sårbarhetsanalys och identifiering av åtgärder
- Steg 4: Övergripande riskanalys
- Steg 5: Formulera riskhantering
- Steg 6: Genomförande
- Steg 7: Uppföljning

Arbetet med steg 0 till 5 genomförs i workshops med kommunens samtliga förvaltningar och kommunala bolag under det första året i en ny mandatperiod. Medverkande personal är bland annat förvaltningschefer, verksamhetschefer och personal med nyckelfunktioner (ca 35 personer blev involverade). Under resten av mandatperioden arbetar man med steg 6 och 7.

Staffanstorps
kommun

Rutiner kring utvärdering efter krishändelse

Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret.

Sättet kommunen arbetar kring utvärdering kan skilja sig men i stort är det de drabbade förvaltningarna som utvärderar och sprider erfarenheter.

En metod som kan utgöra en bra grund är After Action Review, AAR, som baseras på fem huvudfrågor.

1. Vad förväntades hända?
2. Vad hände?
3. Varför blev det som det blev?
4. Vad kan förbättras och hur?
5. Vad kan vi sprida vidare?

5. Geografiskt områdesansvar

Regeringen ansvarar för att hantera samhällsstörningar på nationell nivå. Det innebär bland annat ansvar för den övergripande samordningen, prioriteringen och inriktningen av samhällets krisberedskap. Delar av den operativa verksamheten är delegerade till de olika myndigheterna i Krisberedskapsförordningen (2015:1052). Regeringen har via 7 § i MSB:s myndighetsinstruktion (2008:1002) gett MSB i särskilt uppdrag att stödja samordningen på nationell nivå.

Det geografiska områdesansvaret på lokal nivå finns reglerat i 2 kap. 7 § i LEH. Geografiskt områdesansvar på regional nivå regleras i 6 § Krisberedskapsförordningen.

Kommunerna ska, inom sitt geografiska område, verka för att samordna de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en extraordinär händelse. De ska också verka för samordning av informationen till allmänheten under en sådan händelse. Länsstyrelsen ska, vid en krissituation, i egenskap av geografiskt områdesansvarig, vara en sammanhållande funktion mellan lokala aktörer och den nationella nivån. Exempel på några aktörer som Staffanstorps kommun har samverkan med är Länsstyrelsen, Sydsvatten, Staffanstorps Centrum AB, Sv. Kraftnät, Svenska Kyrkan, FRG och FRO.

Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 med dess förlängning och justering för 2023 anger bland annat att kommunen ska kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå.

Syftet med en inriktnings- och samordningsfunktion är att företrädare för olika aktörer ska mötas för att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning. De ska utifrån en samlad lägesbild avväga eller prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven. Ett kriterium för att initiera en ISF är att många aktörer är inblandade i störningen och att det finns behov av att åstadkomma samordning av åtgärder, resurser och kriskommunikation.

Samtliga aktörer kan påkalla behovet av en ISF på lokal nivå genom att kontakta kommunen. Kontaktväg in i kommunen för att aktivera en ISF är antingen genom Medborgarkontoret under

Staffanstorps
kommun

kontorstid, eller Tjänsteman i beredskap (TiB) utanför kontorstid. Kommunen har ett flertal lokaler som kan vara lämpliga att använda för ISF och ISF-stödet.

I samråd med berörda aktörer avgör värden vilken sammansättning ISF och stödet till denna ska ha. I samband med att värden bjuder in till en ISF bör det inledande syftet med det aktörsgemensamma arbetet tydligt framgå. På så vis ges representanterna möjlighet att förbereda sitt deltagande på bästa sätt. En eller flera utsedda representanter deltar från respektive aktör.

Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) / Tjänsteman i beredskap (TiB)

Sedan flera år tillbaka har Staffanstorps kommun en tjänsteman i beredskap (TiB). Denna funktion nämns i gemensamma grunder som Inriktnings- och samordningskontakt (ISK). Kommunen har valt att ha kvar titeln TiB, men för tydlighetens skull efter implementeringen av Gemensamma grunder så nämns båda. Kommunens ISK/TiB är tillika Insatsledare på Räddningstjänsten Lomma-Staffanstorps.

Att agera i rollen som ISK/TiB innebär att arbeta aktivt med omvärldsbevakning och att göra en första bedömning av den uppkomna situationen.

I arbetet ingår att:

- Se till att rätt mottagare nås i den egna organisationen.
- Etablera kontakt med andra aktörer för det aktörsgemensamma arbetet.
- Vid behov initiera en inriktnings- och samordningsfunktion i samband med en samhällsstörning.
- Dokumentera information, åtgärder och beslut.

Kriskommunikation

Kriskommunikation är avgörande för att bland annat åstadkomma samordnade budskap till allmänhet och media. Kommunens kommunikationsavdelning utgör en central stödfunktion som kan understödja exempelvis drabbad förvaltning eller krisledningsgruppen vid en kris eller extraordinär händelse. Stödet kan till exempel bestå av upprättande av underlag för samordnad riskkommunikation, exempelvis genom att ta fram förslag till aktörsgemensamma frågor och svar. Stödet säkerställer även att de kommunikativa perspektiven ingår i den samlade lägesbilden, bland annat hur samhällsstörningen beskrivs och uppfattas av omvärlden, identifierade kommunikationsbehov, genomförda och planerade kommunikationsinsatser, resurser för kommunikationsarbete och behov av samverkan.

Samverkan med närliggande kommuner

Staffanstorps kommun ingår i det lokalregionala krishanteringsrådet Sydväst som består av kommunerna Skurup, Trelleborg, Vellinge, Svedala, Lomma, Lund, Kävlinge, Lomma, Burlöv och Eslov. Nätverket kallas för Krissamverkan sydväst.

Målet med Krissamverkan sydväst verksamhet är att:

- Samtliga deltagande kommuner – enskilt och i samverkan med varandra – ska bli bättre på att hantera kriser. Kommunerna ska genom samverkan ha en god förmåga att motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från och lära sig av oönskade händelser.

Staffanstorps
kommun

- Samtliga deltagande kommuner ska utbyta erfarenheter och samarbeta så gott det går i det dagliga krisberedskapsarbetet.

Genom Krissamverkan Sydväst anordnas även träffar med de externa aktörer som finns representerade i det sydvästra hörnet av länet.

Viktigt meddelande till allmänheten – VMA

I Staffanstorps kommun finns det ljudsändare genom vilka man kan sända ut ett VMA till allmänheten. Dessa ljudsändare underhålls kontinuerligt och testas varje kvartal. Kommunen har för avsikt att under mandatperioden utöka antalet ljudsändare för att öka täckningen i tätorterna.

6. Planering avseende krisberedskap

Kommunens planering avseende krisberedskapsåtgärder utgår till stor del från resultatet i kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Särskilda prioriterade områden under mandatperioden är

- Se över avtal med externa aktörer ur krisberedskapsperspektiv
- Fortlöpande arbeta med rutiner för strömavbrott
- Fortsatt arbete kring nödvatten
- Fortsatt arbete kring alternativa kommunikationslösningar

Kommunens planering under mandatperioden utgår från överenskommelsen om krisberedskap. Åtgärder som behöver vidtas med anledning av risk- och sårbarhetsanalysen, presenteras i densamma.

Kommunens planering för mandatperioden presenteras här:

Åtgärd	Ansvarig	Genomförande [tidsperiod]
Risk- och sårbarhetsanalys	Räddningschef	2023
Styrdokument för krisberedskap	Räddningschef	2023
Plan för hantering av extraordinära händelser	Räddningschef	2023
Övnings- och utbildningsplan	Räddningschef	2023
Implementering av identifierade åtgärder från Risk- och sårbarhetsanalysen	Förvaltningschefer med stöd av räddningstjänsten	2023–2026
Planering för central hantering av omfattande strömavbrott	Räddningschef	2023–2026
Planering för central hantering av omfattande störningar i vattenförsörjning	Räddningschef	2023–2026
Utbildning av krisledningsorganisationen	Räddningschef	2023–2026
Fortlöpande utbildning och övning av krisstödsgruppen	Räddningschef	2023–2026
Övning av organisation och samband kring trygghetspunkterna	Räddningschef	2023–2026

Staffanstorps
kommun

7. Ekonomi

Enligt 5 kap. 1 § LEH ska kommunen få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. LEH.

Kommunerna får ersättning enligt följande fördelningsprinciper:

- **Grundbelopp** för att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.
- **Verksamhetsersättning** för genomförande av planering, risk- och sårbarhetsanalyser, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning samt rapportering
- **Ersättning för utomhusvarning** - Kommunen får en årlig ersättning som uppgår till 1245 kr per ljudsändare i respektive kommun för att finansiera kostnader för drift och underhåll, samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.
- **Rakelsubvention** - I syfte att stimulera kommunernas anslutning till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, och därmed öka förmågan till samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer vid en inträffad händelse, avsätts 27 mnkr per år för att subventionera kommunernas abonnemangspriser för Rakel under perioden enligt nedan:
  - grundabonnemang i Rakel fastställs till 6 000 kr per år.
  - telematikabonnemang för styrning av utomhusvarning (VMA) via Rakel fastställs till 625 kr per år.Priset avser även kommunala bolag och kommunalförbund som bedriver verksamhet inom de kriterier som anges i förordning (2003:396) om elektronisk kommunikation.
- Extra medel för 2023 – Utöver fördelningsprinciperna ovan tillförs kommunerna ytterligare medel för år 2023. Dessa medel fördelas enligt följande:
  - Samtliga kommuner får ett extra grundbelopp på 31 000 kr.
  - Resterande medel fördelas med 0,70 kr per invånare.

Ersättningen får användas i enlighet med *Anvisningar för användningen av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar*.

Ersättningen från staten används i Staffanstorps kommun bland annat till lön till personal som arbetar med civilberedskapsfrågor, drift och underhåll av utomhusvarningssystemet, kommunens kristödsorganisation, övning och utbildning av personal i kommunens krisledningsorganisation mm.